

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ

STATISTICAL PERISCOPE

Από τον Editor

Το Στατιστικό Περισκόπιο μετά την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΣΙ θα συνεχίσει για μια δεύτερη διετία την προσπάθεια πληροφόρησης και ενημέρωσης σε θέματα που ενδιαφέρουν αλλά ταυτόχρονα και την προσπάθεια προσέγγισης των μελών και των φίλων του ΕΣΙ μεταξύ τους.

Το Στατιστικό Περισκόπιο θα συνεχίσει για ακόμα μια χρονιά να έχει τη γνωστή θεματολογία του στην οποία συμπεριλαμβάνεται και η ενασχόληση με ενδιαφέροντα και επίκαιρα θέματα.

Λόγω των πρόσφατων Ευρωεκλογών αλλά και των επικείμενων Εθνικών εκλογών, ένα τέτοιο επίκαιρο θέμα είναι και οι δημοσκοπήσεις καθώς και οι έρευνες εξόδου (exit polls). Στο σημερινό τεύχος παρατίθενται αποσπάσματα από ομιλία με τίτλο «*Opinion polls: Do they do more harm than good?*» του συναδέλφου Γιάννη Πανάρετου στο συνέδριο του International Statistical Institute στη Λισαβόνα το 2007. Τον περασμένο Ιούνιο στην Ελλάδα αμέσως μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των Ευρωεκλογών ειπώθηκε κατά κόρον ότι οι δημοσκοπήσεις παρά τη συμφωνία τους, είχαν αποτύχει. Για ένα παρόμοιο περιστατικό το 2002 στη Γαλλία ο Κορς Πανάρετος αναφέρει στην ομιλία του ότι είναι δύσκολο για κάποιον να μην υποπτευθεί ότι οι εμπλεκόμενες εταιρείες δεν είχαν συνεννοηθεί πριν την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των δημοσκοπήσεων που είχαν διεξαγάγει. Στην ίδια ομιλία γίνονται σαφείς νύξεις και στις παρεμβάσεις στο νομοθετικό έργο, μη Ειδικών με αποτέλεσμα να οδηγούμαστε σε νομοθετήματα επιστημονικώς ατεκμηρίωτα. Στο παρόν τεύχος παρουσιάζεται για ευνόητους λόγους σύντομη βιογραφία του **Leslie Kish**. Σημειώνεται ότι την καλύτερη πηγή αναφοράς στη ζωή και το έργο του Kish αποτελεί η συνέντευξή του στο *Statistical Science*, 1996, Vol. 11, pp. 65-87.

Καλή και παραγωγική χρονιά σε όλους.

Να παραμένετε συνδεδεμένοι μαζί μας αποστέλλοντας ειδήσεις, εισηγήσεις, επιστολές κλπ. στο esi-stat@hol.gr με Subject: PERISKOPIO.

A. Καραγρηγορίου

Από τον Πρόεδρο του ΕΣΙ

Μια νέα ακαδημαϊκή χρονιά ξεκινά για όλους μας αλλά και για το Ελληνικό Στατιστικό Ινστιτούτο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΣΙ, πιστό στους στόχους του θα συνεχίσει να συμβάλλει στην προαγωγή της Στατιστικής Επιστήμης σε μεθοδολογικό αλλά και πρακτικό επίπεδο καθώς και στην αναγνώριση της σημασίας της σε όλους τους Τομείς της κοινωνικής και οικονομικής δραστηριότητας.

Αναφορικά με τη διοργάνωση του επόμενου Πανελληνίου Συνεδρίου Στατιστικής έχουμε ήδη δρομολογήσει τις σχετικές διαδικασίες και σύντομα θα είμαστε σε θέση να κάνουμε τις επίσημες ανακοινώσεις μετά από την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΣΙ το οποίο αναμένεται να συνεδριάσει σύντομα. Πριν όμως από το συνέδριο του ΕΣΙ το 2010 θα έχουμε το Φεβρουάριο αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου για τη διετία 2010 – 2011.

Τα Πρακτικά του συνεδρίου της Σάμου έχουν εκδοθεί και διατίθενται ήδη από τα γραφεία του ΕΣΙ ενώ εντός του μηνός ολοκληρώνεται η αξιολόγηση των εργασιών για τα Πρακτικά του Συνεδρίου των Χανίων. Με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα να ζητήσω από τους κριτές/αξιολογητές να τηρήσουν κατά το δυνατόν τις καταληκτικές ημερομηνίες για τις κρίσεις των εργασιών (30 Σεπτεμβρίου 2009).

Κλείνοντας θέλω να σας βεβαιώσω ότι είμαι πάντα στη διάθεση των μελών και φίλων του ΕΣΙ για οποιαδήποτε εισηγήση αλλά ταυτόχρονα βασίζομαι σε όλα τα μέλη του ΕΣΙ για συνεργασία για την επίτευξη των κοινών μας στόχων.

Εύχομαι σε όλους μια παραγωγική και δημιουργική ακαδημαϊκή χρονιά με υγεία και οικογενειακή ευτυχία.

X. Χαραλαμπίδης

Νέα και Ανακοινώσεις

(α) **Πρακτικά Συνεδρίου Σάμου.** Τα Πρακτικά του Συνεδρίου της Σάμου τα οποία έχουν εκδοθεί σε τόμο και CD είναι έτοιμα και τα μέλη του ΕΣΙ μπορούν να τα προμηθευτούν από τη Γραμματεία του ΕΣΙ. Υπενθυμίζεται ότι τα γραφεία του ΕΣΙ είναι ανοικτά **Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή 08:00 – 14:00.**

(β) **Πρακτικά Συνεδρίου Χανίων.** Οι σύνεδροι έχουν ήδη αποστείλει τις εργασίες τους και αναμένεται η ολοκλήρωση της αξιολόγησης των εργασιών από τους κριτές. Υπενθυμίζεται ότι η τελευταία ημερομηνία για την αποστολή στο ΕΣΙ των αξιολογήσεων των εργασιών είναι η **30^η Σεπτεμβρίου 2009.** Παρακαλούνται οι κριτές που δεν έχουν ακόμα αποστείλει τις εκθέσεις τους να το πράξουν το συντομότερο. Τη διαχείριση των πρακτικών έχει αναλάβει η Επιτροπή Έκδοσης Πρακτικών Χανίων του ΕΣΙ αποτελούμενη από τους **Γ. Ηλιόπουλο, Σ. Κουνιά και Τ. Παπαϊωάννου.**

(γ) **Bernoulli Society.** Ο συνάδελφος **Σίμος Μειντάνης** εκλέχθηκε μέλος του **European Regional Committee (ERC)** της **Bernoulli Society for Mathematical Statistics and Probability** για την περίοδο 2008-2012. Τα υπόλοιπα εκλεγμένα μέλη της Επιτροπής είναι: **A. van der Vaart** (The Netherlands), **C. Braumann** (Portugal), **P. Böhlmann** (Switzerland), **G. Claeskens** (Belgium), **L. Markus** (Hungary), **A. Munk** (Germany), and **R. Waagepetersen** (Denmark). Νέος Πρόεδρος της Επιτροπής αναλαμβάνει ο **A. van der Vaart.** Ως γνωστόν η Bernoulli Society αποτελεί Τμήμα του **International Statistical Institute** και μεταξύ άλλων διοργανώνει και τα συνέδρια **The European Meeting of Young Statisticians** και **The European Meeting of Statisticians (EMS).** Υπενθυμίζεται ότι το **28^ο EMS (EMS2010) διοργανώνεται από το Πανεπιστήμιο του Πειραιά από 17 – 22 Αυγούστου 2010.** Εκτενής αναφορά στο συνέδριο προγραμματίζεται για το επόμενο Περισκόπιο. Για πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στην ιστοσελίδα του συνεδρίου stat.unipi.gr/ems2010.

(δ) **Symmetry Studies.** Ο συνάδελφος και μέλος του ΕΣΙ **Marlos Viana** του **Πανεπιστημίου του Σικάγου** μετά την ολοκλήρωση του συνεδρίου του

ΕΣΙ στα Χανιά έδωσε ένα short course στο **Πολυτεχνείο Κρήτης** με τίτλο **Data analytic aspects of the canonical decomposition theorem for finite-groups.** Το θέμα των διαλέξεων ήταν οι **μελέτες συμμετρίας** σημαντικό υλικό των οποίων υπάρχει αναρτημένο στην ιστοσελίδα <http://tigger.uic.edu/~viana/>.

(ε) **Επέτειοι.** Στις 22 Σεπτεμβρίου συμπληρώθηκαν **250 χρόνια από τη γέννηση του William Playfair** (Dundee, Σκωτία, 22/9/1759 – Covent Garden, Λονδίνο, 11/2/1823). Ο Playfair το 1786 εξέδωσε τη μελέτη του **Commercial and Political Atlas** που αφορούσε κυρίως στο εμπόριο κατά τον 18^ο αιώνα. Η μελέτη δεν περιελάμβανε χάρτες αλλά 34 πλαίσια που αντιπροσώπευαν τις εισαγωγές και εξαγωγές διαφόρων κρατών ανά έτος. Το γράφημα δεν ήταν άλλο από το **ραβδόγραμμα (bar chart).** Στο ίδιο βιβλίο εμφανίζεται και το **γραμμικό διάγραμμα (line diagram).** Το 1801 εξέδωσε το βιβλίο του **Statistical Breviary** όπου εισήγαγε το **κυκλικό διάγραμμα (pie chart).** Οι βιογράφοι του αναφέρουν ότι έκανε δεκάδες δουλειές από μηχανικός και εφευρέτης μέχρι κλειδαράς, έμπορος, μεταφραστής και τραπεζίτης. Η στατιστική βιβλιογραφία πάντως τον εμφανίζει ως τον εφευρέτη των στατιστικών γραφικών μεθόδων.

Βιβλιοθήκη ΕΣΙ

Η βιβλιοθήκη του ΕΣΙ εμπλουτίστηκε πρόσφατα με τα πιο κάτω βιβλία:

(α) **Φαρμάκης Νίκος:** *Δημοσκοπήσεις και Δεοντολογία*, νέα βελτιωμένη έκδοση, Εκδόσεις Χριστοδουλίδη, Θεσσαλονίκη 2009.

(β) **Μοσχάκης Γιάννης.:** *Οδηγός Στατιστικών και Οικονομικών Όρων*, Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα 2008.

Παρακαλούνται τα μέλη του ΕΣΙ τα οποία έχουν δανειστεί βιβλία από τη Βιβλιοθήκη του ΕΣΙ και τα έχουν στην κατοχή τους για μεγάλο διάστημα να τα επιστρέψουν με την πρώτη ευκαιρία. Υπενθυμίζεται ότι το ΕΣΙ διατηρεί στα γραφεία του Δανειστική Βιβλιοθήκη η οποία είναι στη διάθεση των μελών του. Η Βιβλιοθήκη περιλαμβάνει τουλάχιστον 400 τίτλους βιβλίων.

Ελληνικό Στατιστικό Ινστιτούτο, Σολομού 5, 10683 Αθήνα
Τηλ. – Fax: 210-3303909

E-mail: esi-stat@hol.gr, Internet: www.esi-stat.gr

Greek Statistical Institute, 5 Solomou str., GR-10683 Athens
Phone – Fax: ++30-210-3303909

Εκδότης Στατιστικού Περισκόπιου: **Α. Καραγρηγορίου**
Υπεύθυνος Έκδοσης Περισκόπιου: **Διοικητικό Συμβούλιο ΕΣΙ**

Επιτροπή Πρακτικών Χανίων:

Γ. Ηλιόπουλος, Σ. Κουνιάς, Τ. Παπαϊωάννου
Διοικητικό Συμβούλιο ΕΣΙ:

Χ. Χαραλαμπίδης, Πρόεδρος, Π. Μουσιάδης, Αντιπρόεδρος,
Θ. Μοσχονά, Γενικός Γραμματέας, Α. Καραγρηγορίου, Ειδικός
Γραμματέας, Γ. Ηλιόπουλος, Ταμίας, Τ. Παπαϊωάννου, Εφορος
Βιβλιοθήκης, Σ. Κουνιάς, Σύμβουλος

Νέα Μελών και Φίλων ΕΣΙ

Ο κ. **Κοσμάς Φερεντίνος** Καθηγητής Στατιστικής του Τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων **συνταξιοδοτήθηκε τον Αύγουστο του 2009.**

Ο κ. Φερεντίνος γεννήθηκε στο **Τσεπέλοβο Ζαγορίου Ιωαννίνων** και ολοκλήρωσε τις προπτυχιακές του σπουδές αρχικά στην **Εκκλησιαστική Παιδαγωγική Ακαδημία Βελλάς Ιωαννίνων** και στη συνέχεια στο **Τμήμα Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.** Ανακηρύχθηκε Διδάκτωρ του ίδιου Πανεπιστημίου με τη διατριβή του «*Μέτρα πληροφoρίας και ιδιότητες αυτών*». Ο κ. Φερεντίνος εργάστηκε στο Τμήμα Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων από το 1972 έως την συνταξιοδότησή του τον Αύγουστο του 2009. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν **Στατιστική Θεωρία Πληροφοριών, Στατιστική Συμπερασματολογία και Βιοστατιστική.**

Έχει δημοσιεύσει σε πολλά επιστημονικά περιοδικά μεταξύ των οποίων *Information and Control, Information Sciences, The Canadian Journal of Statistics, Journal of Statistical Planning and Inference, Metrika, Communications in Statistics, Annals of the Institute of Statistical Mathematics, American Statistician* κ.α. Έχει συγγράφει σε συνεργασία με τον Καθηγητή Τάκη Παπαϊωάννου τα διδακτικά εγχειρίδια **Ιατρική Στατιστική και Στοιχεία Βιομαθηματικών, Μαθηματική Στατιστική, και Στοιχεία Βιοστατιστικής (μετάφραση).**

Ευχόμαστε στη νέα περίοδο της ζωής του, να συνεχίσει τις επιτυχίες σε όλες τις επιστημονικές και μη δραστηριότητές του.

Ο κ. **Κώστας Ζωγράφος** εξελέγη **Πρόεδρος του Τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου των Ιωαννίνων για τη διετία 2009-2011.**

Ο κ. **Μιχάλης Σφακιανάκης** εξελέγη **Καθηγητής στο Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πειραιά.**

Ο κ. **Χάρης Παυλόπουλος** εξελέγη **Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Στατιστικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.**

Ο κ. **Δημήτρης Καρλής** εξελέγη **Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Στατιστικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.**

Ο κ. **Τρύφωνας Δάρας** εξελέγη **Επίκουρος Καθηγητής στο Γενικό Τμήμα του Πολυτεχνείου Κρήτης.**

Ο κ. **Δημήτρης Χελιώτης** ανέλαβε καθήκοντα ως **Επίκουρος Καθηγητής στον Τομέα Στατιστικής και Επιχειρησιακής Έρευνας του Τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών.**

Στατιστικό Ημερολόγιο

Οκτώβριος 2009

29-31 Οκτωβρίου 2009, Λεμεσός, Κύπρος
3rd International Conference on Computational and Financial Econometrics (CFE'09)
 Πληροφορίες: www.dcs.bbk.ac.uk/cfe09

Φεβρουάριος 2010

8-11 Φεβρουαρίου 2010, Beer Sheva, Israel
2nd International Symposium on Stochastic Models in Reliability Engineering, Life Science and Operations Management, SMRLO10
 Πληροφορίες: www.sce.ac.il/smrlo

Ιούνιος 2010

3-6 Ιουνίου 2010, Σάμος
6th Conference in Actuarial Science & Finance on Samos
 Πληροφορίες: www.actuar.aegean.gr/samos2010

Ιούλιος 2010

1-3 Ιουλίου 2010, Κάμπος Βουρλιωτών, Σάμος
7th International Conference in Applied Financial Economics, AFE2010
 Πληροφορίες: www.ineag.gr/afe και www.actuar.aegean.gr

Αύγουστος 2010

17-22 Αυγούστου 2010, Πειραιάς
28th European Meeting of Statisticians, EMS2010
 Πληροφορίες: stat.unipi.gr/ems2010.

22-27 Αυγούστου 2010, Παρίσι
COMPSTAT 2010

Πληροφορίες: www.compstat2010.fr/

Opinion Polls

Το Περισκόπιο, μετά τις Ευρωεκλογές του περασμένου Ιουνίου έλαβε από το συνάδελφο **Γιάννη Πανάρετο** την ομιλία με τίτλο «**Opinion polls: Do they do more harm than good?**» που είχε δώσει ως προσκεκλημένος ομιλητής το 2007 στο **ISI Conference στη Λισαβόνα**. Λόγω επικαιρότητας κρίθηκε σκόπιμο το Περισκόπιο να παραθέσει αποσπάσματα της συγκεκριμένης ομιλίας δίνοντας έμφαση στα σημεία που εκείνο έκρινε ως τα κυριότερα. Το πλήρες κείμενο της ομιλίας βρίσκεται στην ιστοσελίδα [http://stat-athens.aueb.gr/~jpan/papers/Panaretos-ISIconf\(2007\)ft.pdf](http://stat-athens.aueb.gr/~jpan/papers/Panaretos-ISIconf(2007)ft.pdf).

«.....When we talk about opinion polls we should think primarily about their **impact to society and to democracy**. Concerns on methodology should take this into account. ....**It is also wrong to say that opinion polls are not part of the interest of the scientific community of Statistics**. One further aspect that academic Statisticians should bear in mind is the **difficulty of meeting in practice the assumptions required for the theory to hold**. The fact that most of these assumptions are rarely met in practice should not prevent us from trying to improve their application to real life problems. ...So, in that respect, I must say that I find opinion polls useful. I also believe that **academic Statisticians can –and should- offer their expertise in improving opinion polls rather than criticize them**.

.....

The problem with opinion polls is not just a statistical issue. It is mainly a problem for Democracy. Statistical statements are already hard enough for the layman to digest. The miscarriage of statistical methods, often encountered in polling, can only make things worse....In my opinion, there are certain things that opinion polls and firms that conduct opinion polls can do to **improve the public understanding of the limitations of opinion polls and what they can offer**. I have listed a few here. There may be others too.

1. **The full questionnaire of all opinion polls reported should be made publicly available.**
2. **Those who report poll results should also specify in the report who has ordered and paid for the poll and who has constructed the questionnaire (the firm or the customer). This because some times, after the poll is done, it is argued that it was the client who insisted on the form of the questionnaire.**
3. **In all polls, especially in telephone ones, the sample size that was initially drawn should be reported along with the sample size that the poll ended up with.**
4. **Every opinion poll should report the demographics both of the initial and of the final sample.**

5. **It is important to report the weights used to come up with the reported results.**

6. **The setting up of a central independent authority is necessary that will have the power to scientifically examine the work of polling firms and have the authority to randomly inspect the details of any poll at any given time with unrestricted access to the raw data.**

In many instances, those who do opinion polls, **because they don't have a random sample and they cannot have a random sample**, weigh their results. **Some of the weighting is done with objective factors, for example demographics, but some others are based on the personal opinion of the pollster**. This happened in France in 2002 and the polls were grossly wrong. Polling firms tried to correct the problem in 2007 and they were successful to a certain extent. Talking about France, one is surprised that in 2002 the findings of opinion polls were so close from one firm to the other and that they were all wrong. **It is difficult for one not to suspect that these firms were coordinated before reporting their findings**. ....

I find the new development of **Internet polling** interesting and promising. I also like the suggestion of using **different methods of sampling** in order to come up with a more accurate representation of the feelings of the people. ....There are other approaches that one can use in trying to gauge the opinion of the people. **Deliberative polling** is one of them that I find particularly useful, although somewhat expensive.

.....

I would like to add that I am against the practice of not allowing the results of an opinion poll to be published a few days, one day, two days, or one week before elections. Of course, polls influence voting behaviour but I don't think that it is possible to avoid this problem.

I also disagree with the practice of lawmakers in some countries to meddle in scientific issues regarding polling. An extreme example of such interference is my own country Greece. Recently, a law was introduced that does not allow reporting of polls based on samples with less than 1000 completed questionnaires! To give an idea of the magnitude of ignorance in adopting this measure, I can only mention that the nuclear test surveys by Kish in the US began in October 1946, with national samples of only 600! .....

About exit polls let me say it simply: **exit polls are useless**. Why spend money and resources in order to probe the public's opinion when this will shortly be revealed in the most decisive and accurate way possible? The only well intentioned explanation I can find in good faith is that of human curiosity combined with the media's eagerness to turn the voting process

into a spectacle. Perhaps there are darker sides. This critique notwithstanding, perhaps exit polls do offer one singular contribution to society: They are only harmful to the pollsters (and some hot-headed politicians). Exit polls constitute the only instance where pollsters run the risk of being humiliated in the broadest sense.....

pinion polls do well to pollsters, to the media and to political consultants; there is no doubt about that. As far as politicians are concerned, I think that to some, opinion polls are beneficial, while to others they are damaging; and this is not only related to whether the results of the opinion poll are favourable or disheartening. It has to do with the more general settings at the particular juncture. Segolene Royal was complaining so much about opinion polls in the last French Presidential elections. Her problem though was her campaign strategy rather than the polls.

The public is the large group for which some of the things that opinion polls reveal are useful and some are useless. I think whatever information opinion polls offer is good except forecasting election results. Predicting the outcome of an election is a hard problem and whether the prediction is accurate or not it is often the result of a coincidence rather than of a superior methodology. In my opinion, whether opinion polls are successful or not in predicting election results is pure luck. This would not be a serious problem if it were not used by some media and interest groups to influence the outcome of elections by misleading the public. In such cases opinion polls interfere with the essence of the democratic process and become harmful.»

Γ. Πανάρετος

Σημ. Εκδότη: Ο πρόσφατος νόμος 3603 για τη «Ρύθμιση Θεμάτων Δημοσκοπήσεων» δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 188/8-8-2007. Στο συγκεκριμένο νόμο αναφερόταν επιστολή του συναδέλφου **Τ. Παπαιωάννου** που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα Καθημερινή (27/6/2008 και 10/7/2008) και αναδημοσιεύθηκε στο Περισκόπιο αριθμ. 29, Σεπτ. - Οκτ. 2008. Η επιστολή κατηγόρησε μεταξύ άλλων την ορολογία που υιοθέτησε ο νομοθέτης για το «τυπικό στατιστικό σφάλμα» και τις «ελάχιστες βάσεις του δείγματος». Η επιστολή τόνιζε σαφώς ότι «το προϊόν (δηλαδή το νομοθέτημα) είναι όχι απλώς επιστημονικά απαράδεκτο αλλά κυρίως επιστημονικά επικίνδυνο.» Ενώ κατέληγε τονίζοντας εμφατικά ότι «Πιστεύουμε ότι ο νόμος πρέπει να διορθωθεί.»

Οι δημοσκοπήσεις και ειδικότερα οι Κανόνες Δεοντολογίας και η Δημοσίευση των Αποτελεσμάτων των Δημοσκοπήσεων αποτελούν το αντικείμενο της νέας έκδοσης του βιβλίου του συναδέλφου **Νίκου Φαρμάκη** με τίτλο «Δημοσκοπήσεις και Δεοντολογία» (Εκδόσεις Χριστοδουλίδη, Θεσσαλονίκη, 2009).

Βιογραφίες: Leslie Kish

Ο **Leslie Kish** γεννήθηκε το 1910 στο **Poprad** της σημερινής **Σλοβακίας** και μετανάστευσε στην Αμερική με την οικογένεια του το 1926. Μέσα σ' ένα χρόνο έχασε τον πατέρα του και ανέλαβε να στηρίξει την οικογένεια του. Το 1929 είχε ήδη μόνιμη δουλειά στο **Rockefeller Institute for Medical Research** με μισθό 70\$ το μήνα. Ένα χρόνο αργότερα ξεκίνησε τις σπουδές του στο **College of the City of New York**. Μετά τη δουλειά γύρναγε σπίτι, έτρωγε και πήγαινε στο Κολλέγιο στις 7 μμ. Ήταν στο χώρο εργασίας του που ξεκίνησε την επαφή του με τη στατιστική μελετώντας ξανά και ξανά το βιβλίο του Fisher *Statistical Methods for Research Workers* (1925). Οι δύο πρώτες εργασίες του σε συνεργασία με τον **Paul Roshan** αφορούσαν την **Ανάλυση Διασποράς και τον Χ² Έλεγχο**, μόνο που δεν είχαν το δικό του όνομα (Roshan, 1935, 1937) αφού ήταν ανεπίτρεπτο για το Ινστιτούτο να είναι συγγραφέας ένας βοηθός εργαστηρίου. Το 1937 εντάχθηκε στα **International Brigades** και έφυγε στην Ισπανία να πολεμήσει κατά του φασισμού. Δύο χρόνια αργότερα επέστρεψε στην Αμερική και απέκτησε το πτυχίο του στα Μαθηματικά από το Κολλέγιο.

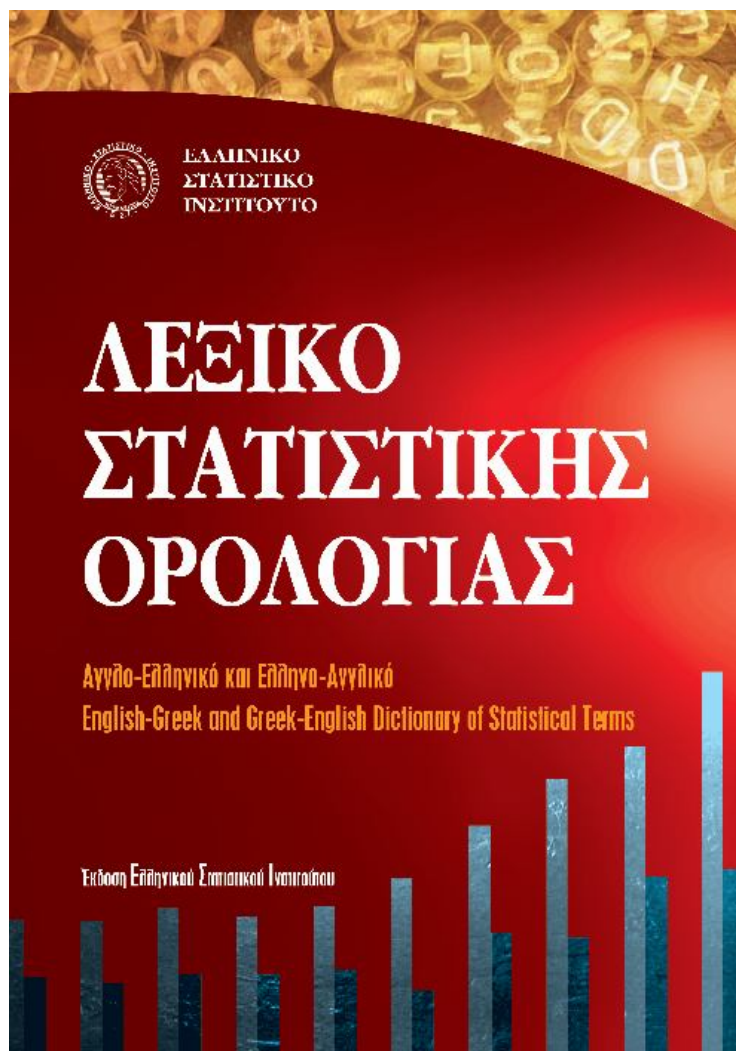
Ο Kish εργάστηκε στο **U.S. Bureau of the Census**, στο Division of Program Surveys του **Department of Agriculture** και ως μετεωρολόγος στο **U.S. Army Air Corps**. Το 1947 εντάχθηκε στο δυναμικό του **Survey Research Center** (το σημερινό **Institute for Social Research**) του **Πανεπιστημίου του Michigan**. Η σχέση με τις δημοσκοπήσεις ξεκίνησε στο Υπουργείο Γεωργίας όταν στη συνέντευξη του τον ρώτησε ο γνωστός από την **Likert scale**, **Rensis Likert** «How would you like to be our sampler?» Εκείνος είπε «Well, I don't know anything about sampling." Όταν ρωτήθηκε «Would you like to learn?» απάντησε «Yes». Η πρώτη του εργασία δημοσιεύθηκε το 1949 ενώ από τις πρώτες ιδέες που ανέπτυξε ήταν αναφορικά με την ανάλυση των μη αποκρίσεων (**counting nonresponse**). Ένα από τα σημαντικότερα surveys που διηύθυνε στο Michigan ήταν τα **Surveys of Consumer Finances** αλλά και τα Nuclear tests τα οποία βασίστηκαν σε εθνικά δείγματα 600 ατόμων, τα μικρότερα εθνικά δείγματα που χρησιμοποιήθηκαν ποτέ. Το Μάστερ του το απέκτησε το 1948 και το διδακτορικό του το 1952. Το 1951 εντάχθηκε στο **Department of Sociology** του **Πανεπιστημίου του Michigan** όπου και έμεινε μέχρι τη συνταξιοδότησή του.

Το βιβλίο του με τίτλο **Survey Sampling** (1965) θεωρείται αξεπέραστο. Πέρα από το πρωτοποριακό του έργο ο Kish ανέλαβε την εκπαίδευση εκατοντάδων στατιστικών στην Αμερική και αλλού με δράση στον τομέα των δειγματοληπτικών ερευνών. Ο Kish πέθανε σε ηλικία 90 ετών τον Οκτώβριο του 2000.

Λεξικό Στατιστικής Ορολογίας

Αγγλο-Ελληνικό και Ελληνο-Αγγλικό Λεξικό Στατιστικής Ορολογίας English-Greek and Greek-English Dictionary of Statistical Terms

2009, x + 277 σελ., Έκδοση Ελληνικού Στατιστικού Ινστιτούτου, ISBN: 978-960-88865-3-7
Τιμή Διάθεσης: 15 Ευρώ

Το Λεξικό Στατιστικής Ορολογίας είναι Έκδοση του Ελληνικού Στατιστικού Ινστιτούτου, της Εταιρείας των Ελλήνων Στατιστικών, και αποτελεί ένα σύγχρονο και πλήρως ενημερωμένο Αγγλο-ελληνικό και Ελληνο-αγγλικό Λεξικό Στατιστικής Ορολογίας το οποίο αποδίδει, χωρίς να ερμηνεύει, έγκυρα στα ελληνικά ή τα αγγλικά τους Στατιστικούς Όρους, παλαιούς και νέους και ιδίως τους νέους οι οποίοι τα τελευταία χρόνια έχουν αλματωδώς προστεθεί στον κλάδο των Στατιστικών Επιστημών.

Το Λεξικό απευθύνεται σε κάθε χρήστη της Στατιστικής από τον απλό μαθητή και φοιτητή μέχρι το δάσκαλο, τον επιστήμονα και τον ερευνητή σε οποιοδήποτε κλάδο και αν δραστηριοποιείται αλλά και σε κάθε άλλο θιασώτη της ορθής και καλής απόδοσης των ξένων επιστημονικών όρων στην Ελληνική γλώσσα.

Απαραίτητο για τη βιβλιοθήκη του κάθε Επιστήμονα και Ερευνητή.

Κεντρική Διάθεση: Ελληνικό Στατιστικό Ινστιτούτο (ΕΣΙ), Σολωμού 5, 10683 Αθήνα, τηλ./φαξ: 210-3303909, email: esi-stat@hol.gr. Ώρες Λειτουργίας: ΔΕ, ΤΕ, ΠΑ, 8:00 - 13:00.

Έντυπο Παραγγελίας (για ταχυδρομική αποστολή):

Κατάθεση 15 Ευρώ στην Εθνική Τράπεζα
(αριθμ. λογαρ. 116-48005590) ή στη
Millennium Bank (αριθμ. λογαρ.
00080 13360).
Ημερ. Κατάθεσης: ___ / ___ / 2009 ___

Με Αντικαταβολή (20 Ευρώ)

Όνοματεπώνυμο: _____

Διεύθυνση: _____

_____

_____

Email: _____

Το συμπληρωμένο έντυπο να αποσταλεί με email ή φαξ στα γραφεία του ΕΣΙ.